

Project funded by the EU Lifelong Learning Programme
Project Reference No. 527877-LLP-1-2012-1-UK-ERASMUS-ENW

Политика във висшето образование, отнасяща се за програми в областта на електроинженерството и информационните технологии в Норвегия

Този документ се отнася единствено до образование на ниво 6 и по-високо съгласно Европейската квалификационна рамка. Всички термини, използвани в този документ, имат значение, специфично за Норвегия, и могат да имат различно значение, когато се използват в друга страна.

Преглед на системата за осигуряване на качеството

Норвегия има общо две категории висши учебни институции (ВУИ): Университетски колежи, главно осигуряващи професионално ориентирано обучение, като инженерство, обучение на учители, различни здравни професии и др., и класически университети, предлагащи обучение в по-класически академични дисциплини, като естествени науки, история, езици, социални науки и др., без да се има предвид определена професия. Някои изключения са медицината, стоматологията и психологията. Университетският колеж е подобен на (бившия) Политехнически университет във Великобритания и на Университет за приложни науки Fachhochschule (University of Applied Sciences) в Германия.

Двата вида институции имат различен ранг на акредитация:

- Университетите са напълно акредитирани и имат право да обучават по образователни степени на всички нива с решения, приети от университетския съвет.
- Университетските колежи са акредитирани да обучават по бакалавърски степени, но за обучение по магистърски и докторски степени трябва да кандидатстват пред Норвежката агенция за осигуряване на качеството в образованието (NOKUT) за акредитация. Въпреки това университетски колеж, който е акредитиран да обучава по докторска степен в една тематика, е акредитиран да обучава и по магистърски степени в рамките на същата тематика.
- Възможно е университетски колеж да кандидатства за получаване на акредитация като университет, при условие, че е акредитиран да обучава по 4 докторски програми. (Все пак това е политическо решение, което изглежда, че ще се промени с новото консервативно правителство).

От всяко ВУИ в Норвегия се изисква да има система за осигуряване на качеството, контролираща образователните ѝ програми. Тази система се оценява от NOKUT (виж следващия раздел) на интервал 5-10 години (виж по-долу). Процесът е подобен на оценяването на учебните програми както по отношение на процеса, така и на резултатите.

Външно оценяване

NOKUT (1) е контролиращият орган за образователна дейност на всички норвежки ВУИ. Чрез процедура на оценяване NOKUT решава признаването на вътрешните системи за осигуряване на качеството на институциите и извършва проверки дали тяхната образователна разпоредба отговаря на националните стандарти за качество.

По този начин NOKUT изпълнява

- Акредитация на системите за осигуряване на качеството на институциите
- Акредитация на новите учебни програми на институции, които не са напълно акредитирани (бакалавър, магистър, доктор)
- Оценка на съществуващите учебни програми на университетските колежи (бакалавър, магистър, доктор) обикновено на всеки 5-10 години. Класическите университети не се оценяват като често.
- Анализи и доклади относно състоянието на норвежкото висше образование

Разработване на нови програми

Заявлението от ВУИ за акредитацията на нови учебни програми се оценява от NOKUT. Молбата трябва да бъде написана в предварително определена структура, съдържаща елементи, обхващащи всички теми, както следва:

- Правната организационна рамка, включително участието на студентите в управлението
- Квалификацията и броят на необходимия персонал
- Програмата за обучение, включително описание, съдържание, методи за оценка, приложение
- Правила и норми за прием на студентите, както и достатъчно основание за приемане за поддържане на устойчив брой на студентите в течение на времето.

Промени в съществуващи програми

Всички ВУИ могат да променят учебни програми, за които имат самооценка. За други учебни програми по принцип трябва да се осъществи връзка с NOKUT, но малки промени могат да се правят.

NOKUT също редовно оценява съществуващите учебни програми, обикновено в рамките на интервали от 5-10 години. Процесът на оценяване се провежда от комисия, номинирана от NOKUT. Комисията се състои от експерти в областта, както и представители на студентите. Оценката се базира на

- Доклад за самооценка
- Посещение на институцията и провеждане на интервюта с мениджъри, преподаватели и студенти
- Становище от работодателите или организации на работодателите по отношение приложимостта

Оценката може да завърши с препоръки за подобрения или дори отнемане на акредитацията в най-лошия случай.

Влияние на студентите върху съдържанието на програмите

Студентите участват в процеса на осигуряване на качеството редовно и външно – като членове на комисиите на NOKUT, и вътрешно като членове на различни органи, както и чрез оценяване на провеждането на всеки курс.

Съгласно Закона за университета (2) всяка ВУИ трябва да има Комисия за учебната среда с акцент върху всички аспекти на учебната среда. В допълнение всяка учебна програма обикновено има Учебна комисия с представители на студентите и персонала. Тази комисия дава съвети на отговорния отдел за всички аспекти на студентските познания - от практически въпроси за това как функционира програмата, включително коментирайки промени.

Също така всеки курс обикновено се оценява от участващите студенти, които дават обратна връзка на преподавателя затова как се провежда преподаването и обучението по време на конкретния учебен период.

Влияние на индустрията върху съдържанието на програмата

Представителите на индустрията влияят върху съдържанието на програмата по няколко начина:

- Формално, външно, като членове на комисиите за оценяване на NOKUT;
- Формално, вътрешно, като членове на Университетските консултативни съвети и Факултетните консултативни съвети;
- Неформално – като са поканени за участие в дискусии с Катедрите и преподавателите;
- Неформално – като предлагат да се стартират нови програми в зависимост от нуждите на индустрията.

Студенти с увреждания/специфични нужди/неконвенционални нужди

В национален мащаб организацията Universell (3) работи за подобряване на достъпа на студентите до висше образование. Нейните задачи са да допринесе за:

- Подобряване на достъпа до висше образование за студенти с увреждания.
- Да предложи информация и знания за общите идеи в академичен и стратегически план в областта на висшето образование и за реализирането им като теми в подходящи учебни планове.
- Да подкрепя Комисиите за учебната среда във висшите учебни заведения, като дава съвети по въпроси, свързани с организацията, работните процеси и приоритети.

Съгласно Закона за университета (2) студенти с увреждания трябва да бъдат "подкрепени, доколкото е възможно" от ВУИ. Въпреки това необходимите академични нива на успеваемост не трябва да бъдат понижавани.

В действителност различните ВУИ ще приложат това изискване по различни начини в зависимост от техните ресурси. Норвежкят университет за наука и технологии - NTNU - (4) е пример за университет с много добра система за това. Най-честата подкрепа е за студенти с физически увреждания, докато студенти с психични проблеми, включително затруднения в ученето не са толкова добре обхванати. Подкрепата обхваща най-вече достъп до сградите (общ дизайн), подкрепа по време на лекции, например за слепи и глухи хора, както и специални разпоредби за изпити.

Организацията за социални грижи за студентите (например в Берген (5)) предлага медицинска, психологическа и консултантска подкрепа за студенти. ВУИ в съответния град са институционални членове, докато всички записани студенти са индивидуални членове.

Мобилност и процеси на учене през целия живот

Норвегия е пълноправен член на образователната система на ЕС. SIU (6) е национален орган по администриране на националните схеми за мобилност, работи от името на Министерството на образованието и в тесен контакт с други програми за мобилност в ЕС и в световен мащаб.

Всяка ВУИ има Международен офис, отговарящ за всички административни аспекти на мобилността на студенти и персонал.

Норвежките студенти се убеждават да прекарват най-малко един семестър в чужбина като част от образованието си, обикновено чрез обмен по програмата Еразъм.

Много ВУИ предлагат задочно обучение за студенти, които работят. Освен това се предлагат платени курсове за работещите в бизнеса.

Управление на информацията

Институционалната информация е (очевидно) налична на норвежки език, но повечето институции също имат информация на английски език, макар и в различна степен и с различно качество. По-голямата част от информацията е на разположение без регистрация.

Източници:

- 1 NOKUT web page: <http://www.nokut.no/en/>
- 2 Norwegian University Law: <https://lovdata.no/> (in Norwegian)
- 3 Universell: <http://www.universell.no/english/>
- 4 NTNU special needs: <https://innsida.ntnu.no/tilrettelegging>
- 5 Student Welfare Organisation in Bergen (SiB) http://www.sib.no/en?set_language=en
- 6 SIU: <http://www.siu.no/eng>